VERTOUWELIJKE INFORMATIE – VOOR INTERN GEBRUIK - (BINNEN LIANDER EN GEMEENTE AMSTERDAM)

Plan van aanpak t.b.v. congestie op OS Westhaven

PVA Congestie OS Westhaven – Amsterdam – 15 september 2021

Inleiding

Plan van aanpak voor congestie op onderstation Westhaven

Doel van het document

Dit document wordt door Liander en de gemeente Amsterdam als leidraad gebruikt om per congestiegebied tot een (eenduidige) aanpak te komen om de congestie te beperken en zo snel mogelijk op te lossen. Het dient als Plan van Aanpak voor het 'Caseteam Congestie Westhaven'. Dit caseteam krijgt van de stuurgroep de opdracht om zo snel mogelijk oplossingsrichtingen inzichtelijk te maken en voorkeursvarianten daarvan voor te leggen aan de stuurgroep EVA. Met vaststelling van dit document committeren de betrokken partijen zich aan de uitvoering van dit Plan van Aanpak. Dit om ervoor te zorgen dat de maatschappelijke en economische schade ten gevolge van congestie in het Westelijk Havengebied tot een minimum beperkt blijft.

Status van het document

Dit document dient als een werkdocument en bevat vertrouwelijke informatie, voor intern gebruik. De inhoud van het document wordt ter vaststelling voorgelegd aan de stuurgroep van het programma EVA (Tennet, Liander, gemeente en Port of Amsterdam). Documenten die wel publiek beschikbaar zijn en die Liander officieel publiceert bij congestie zijn: de congestiemelding en het congestie onderzoek op de Liander website, beide conform de richtlijnen van de ACM.

Inhoudsopgave

1. Context
2. Oorzaak
3. Impact
4. Handelingsperspectief / aanpak
    - Netverzwaringen
    - Versnellingsmogelijkheden
    - Tijdelijke oplossingen
    - Vraag- en aanbodsturing
        - Congestiemanagement onderzoek
        - Overige oplossingsrichtingen
    - Andere tijdelijke maatregelen
5. Organisatie
6. Communicatie
7. Planning

VERTOUWELIJKE INFORMATIE – VOOR INTERN GEBRUIK - (BINNEN LIANDER EN GEMEENTE AMSTERDAM)

1. Context

Wat is de context van de schaarste situatie?

Inleiding
Op 24 juni 2021 deed Liander een vooraankondiging van verwachte capaciteitsproblemen op onderstation ´Westhaven'. Het station heeft de maximale capaciteit bereikt voor de levering van elektrisch transportvermogen. .

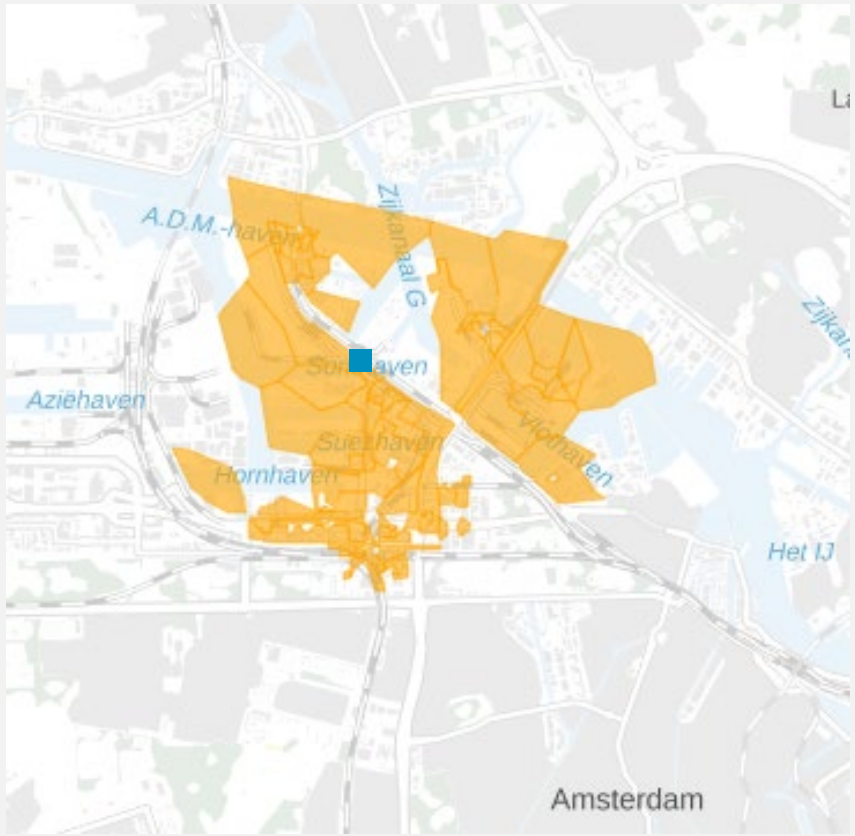
Over het voedingsgebied
Station 'Westhaven' voorziet een deel van het Westelijk Havengebied in Amsterdam van elektrisch vermogen. Voor de exacte gebiedsgrenzen zie bijgevoegde kaart. De geografische afbakening van het voedingsgebied is gedeeltelijk historisch gegroeid – bij de aanleg van elektriciteitsinfrastructuur in het verleden.

Over het station
Station Westhaven is een 50/10 kV station geschikt voor een vermogen van 66 MVA op 10 kV. Het station is aangesloten op het TenneT station aan de Hemweg.

Op het station zijn (direct of indirect) aangesloten:

- Ca. 154 kleinverbruik klanten
- Ca. 137 grootverbruik klanten (>3*80A)
- 15 grootverbruik klanten met een gecontracteerd vermogen > 1MVA

Overzicht van het voedingsgebied

= locatie van het station

VERTOUWELIJKE INFORMATIE – VOOR INTERN GEBRUIK - (BINNEN LIANDER EN GEMEENTE AMSTERDAM)

2. Oorzaak

Wat is de oorzaak van de congestie?

Situatie op het station

- Op dit moment wordt onderstation Westhaven voor 75% (van de 66 MVA) belast.
- De geplande uitbreiding is naar verwachting Q1 2026 gereed.
- Liander houdt rekening (tot 2026) met vermogen voor:
  - 8 grootzakelijke klantontwikkelingen, van in totaal ca. 19 MVA:
  - Ca. 1 MVA voor woningen
- Er is één additionele grootverbruik aanvraag die ervoor zorgt dat de capaciteitsgrens wordt overschreden. Daarom doet Liander een vooraankondiging voor congestie naar oranje schaarste niveau.
- Er zijn op dit moment vier grootzakelijke aanvragen (á 7 MVA) in behandeling die een voorlopige transportbeperking opgelegd krijgen en op de wachtlijst komen.

Oorzaak

- Eind 2018 (TSA 1.0) is er ingezet op netverzwaring, gebaseerd op voorspelde groei in de scenario´s.
- Een uitbreiding van station Hemweg en een nieuw station aan de Sextantweg moeten voor extra capaciteit zorgen om de verwachte groei te kunnen faciliteren.
- Op basis van inzichten van de planning op dit moment is verwachting dat de extra capaciteit zal beschikbaar zijn vanaf Q1 2026.
- Het aantal klanten met een vermogensvraag >2MVA is op dit station het afgelopen jaar significant toegenomen: tussen 2016 en 2020 sloot Liander twee nieuwe klanten >2MVA aan op dit station. Tussen 2020 en Q2 2021 waren dit er vier. Eén specifieke klant met het verzoek voor een transportverhoging heeft gezorgd voor het overschrijden van de maximale capaciteit, waardoor Liander schaarste af moet kondigen.
- Conclusie: het tempo waarmee grote vermogensaanvragen binnenkwamen, heeft er voor gezorgd dat de capaciteit van het station is bereikt, nog voordat de benodigde netuitbreiding gereed is.

3. Impact

Wat is de impact van de congestie?

Wat is de impact op korte termijn?

Vooralsnog betekent de aankondiging van congestie dat tot het moment van uitbreiding (Q1 2026) nieuwe grootverbruik aansluitingen (>3*80 Ampère) die aangesloten moeten worden op dit onderstation, individueel beoordeeld worden en, afhankelijk van hun profiel (tijdstip en grootte van verbruik), al dan niet een transportbeperking krijgen.
De uitwerking van dit plan van aanpak moet bijdragen aan het oplossen of verkorten van de congestie.

Hoeveel klanten krijgen een transportbeperking?

Liander heeft momenteel (13 september) vier klanten een voorlopige transportbeperkingen opgelegd. Deze klanten zijn hierover geïnformeerd. Zoals eerder genoemd is het afhankelijk van hun profiel of de klanten een transportbeperking krijgen. Voor tijdelijke bouwaansluitingen geldt dat wanneer deze kunnen aantonen dat zij daadwerkelijk tijdelijk zijn, zij over het algemeen geen transportbeperking krijgen.

Op welke ontwikkelingen heeft dit impact in het voedingsgebied van OS Westhaven?

- Bij Liander en Port of Amsterdam zitten verschillende klantontwikkelingen in de pijplijn waarvan de verwachting is dat zij tijdens de congestieperiode (tot 2026) extra transportcapapaciteit aanvragen.
  - Liander heeft een negental klantontwikkelingen in beeld met een variërende vermogensvraag t.b.v. zowel autonome groei als nieuwe activiteiten (industrie, logistiek en datacenters).
  - Port of Amsterdam heeft een tiental klantontwikkelingen in beeld waarvan vermogens en planning nog onbekend zijn. Het gaat hier om groei voorzien voor autonome groei als ook nieuwe activiteiten (zowel industrie als logistiek).
- De schaarste op OS Westhaven heeft géén impact op nieuwe ontwikkelingen uit de gebiedsontwikkeling in de Sloterdijken, omdat deze aangesloten worden op de omliggende stations Basisweg en Westzaanstraat.
- De transportschaarste heeft wel impact op bestaande grootverbruikers aangesloten op MS-kabels die aangesloten zijn op onderstation Westhaven, gelegen in Sloterdijkgebied.

VERTOUWELIJKE INFORMATIE – VOOR INTERN GEBRUIK - (BINNEN LIANDER EN GEMEENTE AMSTERDAM)

4. Aanpak

Wat is het handelingsperspectief? (1/2)

Netverzwaringen

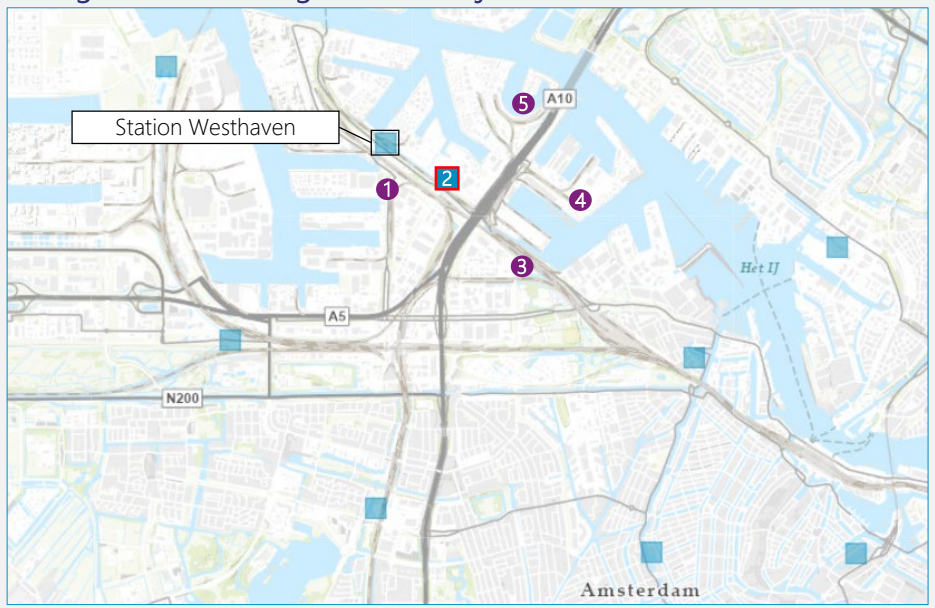
Liander werkt aan de versterking van haar netwerk voor extra capaciteit door de bouw van nieuwe stations. Versterkingen die direct bijdragen aan het verhelpen en voorkomen van congestie in het Westelijk Havengebied zijn:

- Nieuw 50/10 kV station Sextantweg (40MVA). Voorlopige planning van realisatie is Q1 2026. .
- Volgens de huidige planning komt er Q1 2026 op OS Hemweg 80 MVA capaciteit beschikbaar. OS Hemweg voedt OS Westhaven en het geplande nieuwe OS aan de Sextantweg.
- Binnen het programma EVA wordt gewerkt aan een uitvoeringsagenda voor de middellange en lange termijn voor de versterking van het netwerk. Dit plan van aanpak is bedoeld om de versnellingsmogelijkheden en eventuele alternatieve en tijdelijke oplossingen inzichtelijk te maken.

Versnelling op netverzwaring en inzichtelijk maken tijdelijke oplossingen

- Het caseteam krijgt de opdracht om kennis te nemen van de inzichten die uit het traject van First Consulting komen: het gaat om een strategische prioritering van opgenomen netverzwaringen. Welke projecten dragen het meest bij aan het oplossen van congestie (huidige en mogelijke toekomstige) en kunnen het snelst worden gerealiseerd? En welke prioriteit hebben de projecten ten opzichte van elkaar?
- Het caseteam maakt tijdelijke oplossingen inzichtelijk

Beoogde netverzwaringen in de nabijheid* van onderstation Westhaven

#	Locatie	Planning
1	Nieuw station Sextantweg	Q1 2026
2	Uitbreiding Hemweg	2026/2027
3	Havenstad (Zuid)	Nog niet bekend
4	Havenstad (Noord)	Idem
5	Nieuw station Petroleumhaven	Nog niet bekend

= bestaand station

= nieuw te bouwen station

= verzwaring bestaand station

*Let op: om aan de toekomstige belasting op het elektriciteitsnet te kunnen voldoen in Amsterdam worden 14 bestaande stations verzwaard en moeten er 15 nieuwe stations worden gebouwd.

VERTOUWELIJKE INFORMATIE – VOOR INTERN GEBRUIK - (BINNEN LIANDER EN GEMEENTE AMSTERDAM)

4. Aanpak

Vraag & aanbodsturing

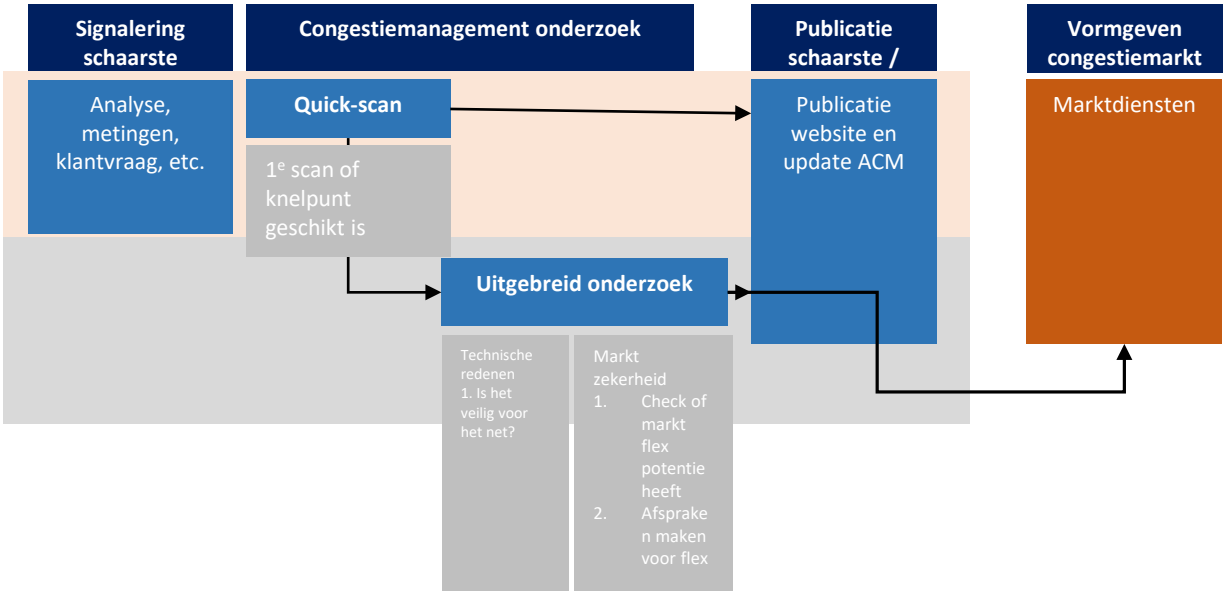
Vraag- en aanbodsturing

- Liander en gemeente onderzoeken in hoeverre vraag- en aanbodsturing kan bijdragen aan het beschikbaar stellen van vermogen in dit gebied.
- Hiervoor voert Liander een wettelijk verplicht onderzoek naar congestiemanagement uit. Dit onderzoek wordt uitgevoerd binnen de kaders van de geldende wet- en regelgeving. De eerste resultaten worden verwacht in september. Hierin wordt voor OS Westhaven ook gekeken in hoeverre de nieuwe netcode al toegepast kan worden.
- Aanvullend op dit onderzoek brengen Liander en gemeente gezamenlijk in beeld op welke vlakken de gemeente een bijdrage kan leveren aan vraag- en aanbodsturing. Hierbij kan gedacht worden aan een aanbesteding voor vraag- en aanbodsturing in de openbare ruimte, een eventuele financiële bijdrage voor vraag- en aanbodsturing bij private partijen (nieuw en bestaand) (bijvoorbeeld een onrendabele top)
- Faciliteren gesprek tussen marktpartijen die technische diensten aanbieden t.b.v. vraag- en aanbodsturing en bestaande of nieuwe partijen in dit gebied.
- Een eerste quickscan heeft uitgewezen dat er 15 klanten aanwezig zijn in het gebied met >1MVA gecontracteerd vermogen.
- Op dit moment is er ca. 7,3 MVA gevraagd transportvermogen dat niet kan worden toegekend. Dit wordt via het first come, first served principe toegekend indien er vermogen beschikbaar komt.

Sturen op ontwikkelingen

Gemeente en Liander brengen ontwikkelingen met grote impact op het station Westzaanstraat in beeld. Onderzocht wordt welk instrumentarium beschikbaar om te sturen op deze ontwikkelingen. Bijvoorbeeld door planningen te verschuiven of aansluitcapaciteit te verkleinen (in samenhang met vraag- en aanbodsturing).

Processchema congestie management

Impactanalyse en bepalen voorkeursopties

Met de inzichten m.b.t. versnellingen, tijdelijke oplossingen, sturen op ontwikkelingen en vraag- en aanbodsturing zijn een breed palet aan oplossingen inzichtelijk. Deze worden integraal tegen elkaar afgewogen op technische haalbaarheid, kosten, impact, duurzaamheid en risico's. Op basis van deze analyse worden voorkeursopties uitgewerkt en voorgelegd aan de stuurgroep EVA.

VERTOUWELIJKE INFORMATIE – VOOR INTERN GEBRUIK - (BINNEN LIANDER EN GEMEENTE AMSTERDAM)

5. Organisatie

Hoe zijn we georganiseerd en welke governance structuur is aanwezig?

Stuurgroep programma EVA (Tennet, Liander, gemeente Amsterdam en Port of Amsterdam)

Stuurt op voortgang en geeft opdracht tot vervolg

Rapporteert aan stuurgroep EVA over voortgang

CASETEAM 'OS Westhaven'

- Centraal team waarin volgens het plan van aanpak verschillende activiteiten worden uitgevoerd en op elkaar afgestemd
- Trekkers van dit caseteam zijn: Patrick Begemann (Liander), Tristan Simon (Gemeente Amsterdam)
- Stuurgroep is besluitvormend op de oplossingsrichtingen die worden voorgesteld door het caseteam
- Frequentie van afstemmingsmomenten wordt in het team bepaald naar gelang voortgang van activiteiten

	Betrokken teams / afdelingen		
	LIANDER	GEMEENTE AMSTERDAM	OVERIGE STAKEHOLDERS
Analyse van oorzaak en impact	• Liander Planvorming A'dam	• Ruimte & Duurzaamheid • Grond & Ontwikkeling	(Afhankelijk van het gebied)
Netverzwaringen	• Liander Planrealisatie • Liander keten GV/R&N	• Grond & Ontwikkeling • Verkeer & Openbare Ruimte • Ingenieursbureau • Ruimte & Duurzaamheid	Idem
Vraag- en aanbodsturing	• Liander Planvorming A'dam	• Ruimte & Duurzaamheid • CTO	Idem
Overige oplossingen	• Liander Planvorming A'dam	• Ruimte & Duurzaamheid	Idem
Communicatie (o.a. webinar)	• Liander Planvorming A'dam • Liander communicatie	• Ruimte & Duurzaamheid • Communicatie gemeente	Idem

VERTOUWELIJKE INFORMATIE – VOOR INTERN GEBRUIK - (BINNEN LIANDER EN GEMEENTE AMSTERDAM)

6. Communicatie

Hoe is de communicatie georganiseerd en welke communicatie momenten vinden er plaats?

Organisatie van communicatie:

- Vanuit Liander zijn bij de communicatie betrokken: communicatie adviseur(s) met expertise op het gebied van transportschaarste, woordvoering en teamleden van planvorming Amsterdam.
- Liander volgt haar beleid rondom de publicatie van congestie.
- In aanvulling op dit beleid wordt bepaald in hoeverre extra communicatie nodig is. Dit wordt afgestemd met gemeente Amsterdam.

- Vanuit de gemeente zijn woordvoering en communicatieadviseurs van Ruimte en Duurzaamheid, Grond en Ontwikkeling en Economische Zaken betrokken.
- Eventuele communicatie met ontwikkelaars wordt afgestemd met projecten binnen gebiedsontwikkeling.

Communicatieproducten:

- Vooraankondiging congestie op Liander website (Liander)
- Congestie management onderzoek rapport (Liander)
- Q&A (Liander en gemeente)
- Verhaallijn Liander (intern Liander)
- Verhaallijn gemeente (intern gemeente)
- Persbericht (indien gewenst en relevant)
- ....

Communicatiemomenten:

Publicatie naar oranje schaarste niveau op 24 juni 2021 op Liander website

- Op 24 juni publiceerde Liander op haar website de afkondiging naar oranje schaarste niveau.
- Liander volgt hierin haar reguliere beleid rondom transportschaarste.

Webinar voor grootverbruikers in het gebied op 8 september 2021

- Liander heeft in samenwerking met gemeente Amsterdam en Port of Amsterdam een webinar georganiseerd voor bedrijven die gevestigd zijn in het gebied.

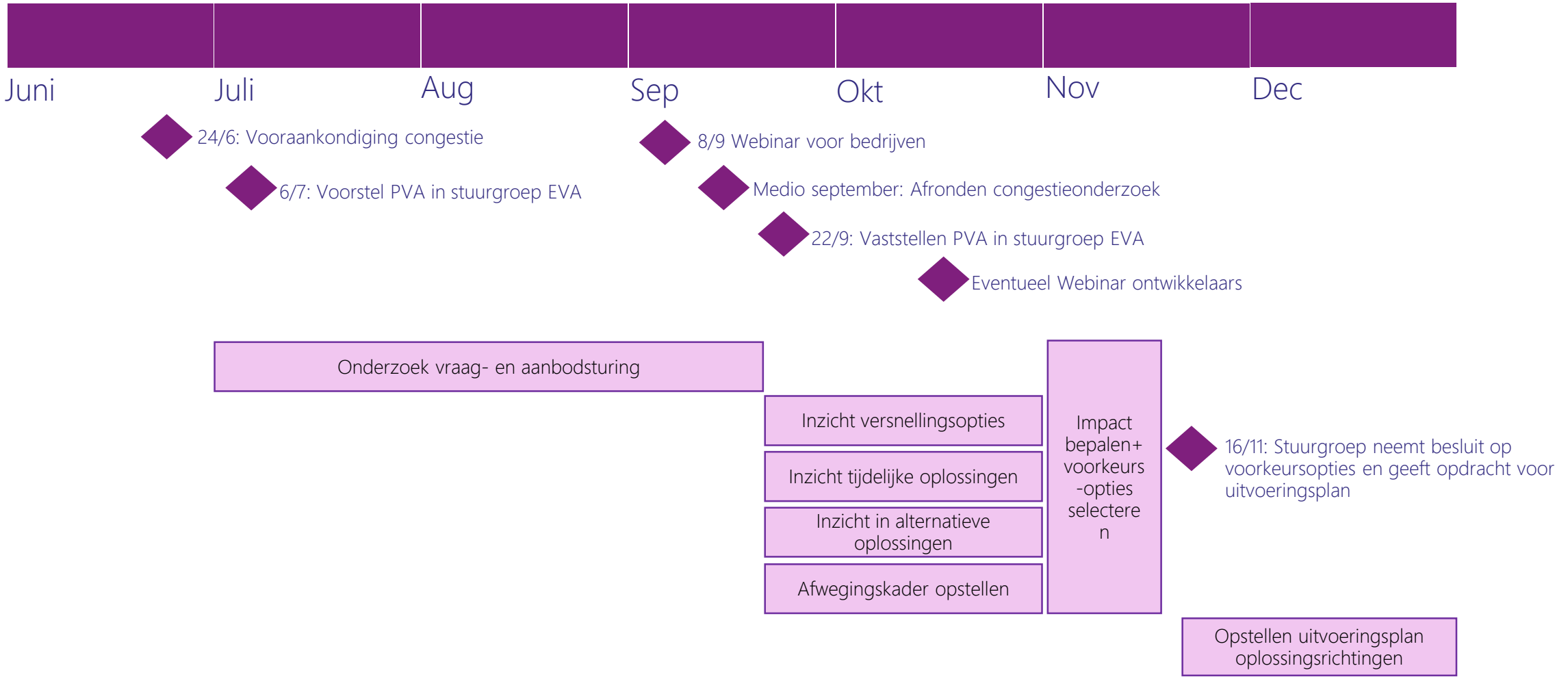
Informatiesessies voor ontwikkelende partijen

- Liander en gemeente zijn in afstemming over het organiseren van informatiesessie voor:
    - Ontwikkelende marktpartijen
    - Collega's van de gebiedsontwikkeling binnen gemeente Amsterdam

VERTOUWELIJKE INFORMATIE – VOOR INTERN GEBRUIK - (BINNEN LIANDER EN GEMEENTE AMSTERDAM)

7. Planning

Wat is de planning van de verschillende activiteiten?

VERTOUWELIJKE INFORMATIE – VOOR INTERN GEBRUIK - (BINNEN LIANDER EN GEMEENTE AMSTERDAM)